

Abonamentele

Pentru Sibiuu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiuu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiuu, 9 Iulie st. v.

Presa maghiară *unisono* este astăzi expresiunea unei indignațiuni profunde, din incidentul demisionării baronului Edelsheim-Gyulai.

Ne încântăm noi de indignațiunea aceasta?

Dacă am fi și noi ușurateci cum sînt șovinistii maghiari, ar trebui să șicem: da. Noi însă nu ne încântăm și nu ne putem încanta și aceasta nu din cauză, că Edelsheim-Gyulai s'a dus, ci din cauză, că Edelsheim - Gyulai a trebuit să se ducă.

Șovinismul maghiar devenise în timpul din urmă atât de îndrăzneț, încât nu mai cunoscea margini. Undele lui începuseră a se înălța până spre tron, lovind deja în membrii familiei domnitoare. Undele aceste au răpit pe acel general, care din încrederea Monarchului a fost pus în fruntea comandei celei mai distinse din Ungaria și l-a dus la demisionare. Și pe noi un astfel de eveniment să ne bucure? N'am mai fi creștini adevărați, când ne-am pute bucura de un astfel de eveniment. Este un cas regretabil, că rătăcirea a putut străbate așa de departe, încât să încurce și generali de o pozițiune și de calități așa de distinse. Ear' când e vorba de lucruri regretabile, nu mai poate fi vorba de mulțumire, de bucurie.

Cu toate aceste noi nu putem împărtăși indignațiunea presei maghiare.

Una este regretul, alta este indignațiunea.

Și din puținele câte am șis până aci, se vede, că regretul este justificat. Oamenilor, cari se învrednicesc a sta în pozițiuni cum a fost ceea a lui Edelsheim-Gyulai, nu le este permis a se lăsa să fie apucați de vârtegiurile politice de zi și de stradă. Întrebarea este numai, dacă și indignațiunea presei maghiare tot așa de ușor se poate justifica?

Nouă ne poate părè rău, că lucrurile în Ungaria au putut ajunge, unde au ajuns, și că au trebuit să ceară jertfa, pe care au cerut-o. Nu găsim însă explicabil, că urătorii situațiunii regretabile, se pot

indigna, când este învederat, că cei-ce se indignează au provocat înșiși obiectul indignării lor. Mai puțin justificată însă este încercarea ce-o face o parte din presa maghiară, când, în „indignațiunea“ ei, amestecă constituțiunea țerii în dăverile ei șovinistice.

Este oare-cum tragi-comic, când oameni, care mai ieri-alaltăieri credeau că li s'a testat omnipotența pe pământ, pentru o corectură, ce e drept mai gravă, a unei lipse de tact, se tânguesc, că constituțiunea țerii este atacată, este în pericol.

Astfel de tânguiri, fie însoțite de cea mai profundă indignațiune, nu mai au nici valoarea unei *captatio benevolentiae*, decât poate ear' pentru capete înferbentate de șovinism maghiar.

Străinătatea nu mai e față cu lucrurile din Ungaria așa de neinformată, după-cum era înainte cu vre-o treizeci, patru-zeci de ani. Pentru dînsa campionii libertății din națiunea cavalească a Maghiarilor nu mai există. Pentru dînsa există o mână de oameni cu aspirațiuni mari, dar' foarte oneroase pentru poporațiunea cea mai considerabilă din țeară și în cele din urmă și pentru monarchia austro-ungară.

Ear', dacă sîntem îndreptățiți a presupune, că străinătatea judecă astfel despre Ungaria, ce vom șice despre poporațiunea, care înlăuntrul țerii covârșesc pe Maghiari cu numărul îndoit?

Aceasta scie dintr'o experiență lungă din trecut, scie însă și din experiența din cei din urmă douăzeci de ani, ce va să șică gogorița cu atacarea constituțiunii.

Constituțiunea este de mult atacată de cei-ce se indignează astăzi. Este atacată în principiul ei cel mai cardinal. Constituțiunea proclamă drepturi egale pentru toți cetățenii Ungariei, Maghiarii însă 'și-le rezervă pentru sine și croiesc legi, prin care paralizează principiul proclamat de constituțiune.

Pot dar' șovinistii nostri compatrioți calcula, că între numărul covârșitor al cetățenilor Ungariei vor afla părtași la indignațiunea lor?

Afară de farisei și de cerșitori de grație și pâne, nu credem că vor afla.

Bărbații politici ai Maghiarilor risipesc lacrimile lor de indignațiune numai înzadar și e păcat de timpul prețios, care îl perd cu vîrsarea lacrimilor de indignațiune.

Foarte la loc ar fi însă, când s'ar hotărî, ca să substitue pocăința în locul indignațiunii. Pocăința însă nu numai din gură, cum a fost cea după anii 1848 și 1849, ci pocăință împreună cu epitimie sau canon de fapte, care să dovedească că sînt pînunși de principiul egalei îndreptățiri pentru toți cetățenii Ungariei, fără deosebire.

Pocăința în felul acesta ar avè desigur rezultatul cel mai sigur de a scăpa și de regrete și de indignațiuni toate naționalitățile din țerile coroanei ungare.

Revistă politică.

Sibiuu, 9 Iulie st. v.

Agitația, care s'a produs în Buda-pesta prin pensionarea generalului baron Edelsheim - Gyulai, se exprimă din nou în presa maghiară. „Pesti Napló“ o spune pe față, că Edelsheim cade din cauza acelor cuvinte, pe care le-a pronunțat dl Coloman Tisza în parlamentul ungar cu privire la procederea generalului Janski, și apoi face conclusiunea, că Tisza a perdut încrederea coroanei și numai de aceea nu cade încă, pentru-că nu s'ar afla nimeni, care ar lua asupra-și garanția pentru efectuarea concordatului cu Austria. „Neues Pester Journal“ dorește să se recunoască odată, că pensionarea generalului Edelsheim-Gyulai formează o aplanare definitivă a regretabilei complicațiuni, ear' nu începutul altor manifestări de putere ale spiritului militar în timp de pace.

Cât privește foile guvernamentale, apoi pentru acele schimbările militare din urmă formează isvorul multor perplexități. „Nemzet“ avertisează pe amîndouă părțile, atât pe opinia publică maghiară cât și pe cercurile militare, a se feri de exagerări. Și acest organ e de părere, că ar fi bine să se lapede oamenii de credința, că ar exista un partid militar, care se nîsuesce la o reacțiune militară, dar' cere totodată, ca dispozițiunile militare nu numai să se învîrtească în cadrul constituțiunii, ci să respecte totodată și sentimentul național. „E bine, că Janski se duce din Ungaria“ — șice „Nemzet“ într'un ton foarte melancolic, — „că aceasta s'a întîmplat im-

preună de o avansare, e treaba privilegiului de dislocare și a concepțiunii. Noi am privi bucuros de terminată afacerea.“

Cu privire la politica externă „Telegraphul“ din București scrie următoarele:

„Turcia nu s'a prea emoționat de lovitură dată de Rusia tratatului din Berlin. Consiliul de miniștri nu s'a putut înțelege și cestiunea a fost supusă Sultanului, care până în acest moment n'a luat nici o hotărîre. În schimb, dacă trebuie să credem scirea dată de diarul „Die Presse“ din Viena, Anglia a protestat energic contra desființării portofrancului dela Batum. În nota sa, lord Roseberry a îmbrățișat punctul de vedere expus de „Times“ din capul locului. Anglia a primit la Berlin, ca strîmtorile să fie închise pentru vasele de război, cu condițiune, ca Batumul să fie și să rămână port comercial. Rusia a călcat această condițiune, de aceea Anglia consideră tratatul dela Berlin — probabil în ce privește strîmtorile — ca nul și neavenit și ca măsură de precauțiune crede necesar a trimite trei năi cuirasate în strîmtorea Dardanelelor. Dacă Anglia își va împlini sau nu amenințarea din urmă, e greu de spus. Importanța stă în declarațiunea, că dispozițiunile tratatului berlinez în privința strîmtorilor nu mai au nici o valoare. Pentru viitor, această declarațiune are o însemnătate necalculat de mare. Nu trebuie să se uite, că în Asia centrală Anglia și Rusia își fac concurență și că la un moment dat, o ciocnire poate ajunge inevitabilă. Cestiunea Afganistanului aproape era să provoace această ciocnire; și pericolul nu e înlăturat. Comisiunea pentru delimitarea fruntariei afgane și-a întrerupt lucrările, fiindcă Rusia ridică pretențiuni asupra unei porțiuni de pământ aparținînd Afganistanilor. În cazul unui conflict însă, Anglia va căuta să atace pe Rusia în Marea-Neagră și, în urma declarațiunii de mai sus, nimeni nu va pute împede ca flota engleză de a trece Dardanelele. Eată unde stă pericolul. Rămîne încă de știut, dacă puterile vor lăsa, ca lucrurile să ajungă aci. Sînt prea multe și prea grave interese în joc, pentru-ca să credem aceasta. În Peninsula tratatul din Berlin a fost rupt; în privința strîmtorilor, asemenea; mai departe, un mare număr din dispozițiunile tratatului au rămas până ađi neîmplinite. Ce mai înseamnă un asemenea tratat? Pe de altă parte, Grecia e nemulțumită și în această nemulțumire sînt începuturile unei noi comoițiuni. Același lucru trebuie să-l spunem despre Sîrbia. E deci imposibil, ca tratatul dela Berlin să mai poată ființa și Europa trebuie să se gîndească la un nou instrument internațional, care să stabilească echilibrul între variile interese, cari se ciocnesc în Balcani. În cursul verei, împărății se întîlnesc doi câte doi; se sperăm, că în consfătuirile lor vor pune cestiunea și vor ajunge la o soluțiune, care să împace pe toată lumea, prevenind furtuna ce se pregătește. Inițiativa aparține Germaniei și nu poate fi îndoiială, că ea va fi bine primită de toate puterile.“

La 14 Iulie s'a deschis camera olandeză, care este chîmătată să se ocupe în prima linie cu revisuirea constituțiunii. Revisuirea constituțiunii și în special întinderea dreptului electoral a devenit una dintre cele mai ardente cestiuni, decînd partidele din camera stîngă (liberalii) și

Foiața „Tribunei“.

Taina unei vieți.

De

Bjornstjerne Bjornson.
(1869.)

(Urmare și fine.)

E oare nevinovăție, — așa se întrebă el mai nainte, — dacă ea le suride mai multora deodată ori dacă poartă acest copil ascuns în inima ei. Vecinica schimbare în firea ei, neliniștea împreună cu exagerarea, care-i împingea și pe alții la exagerări, aceste, precînd dînsa era încă în viață, îl atrăgeau și ear' îl respingeau acum, după trista ei moarte, toate amintirile lui se împreunau într'un copil nevinovat, care plîngea.

Ori încotro gîndul lui însășet de lumină se întorcea, pretutindenea întîlnia copila, care ținea închise toate căile de explorare. Toate întîmplările petrecute în scurtul lor traiu comun, dela acea noapte furtunoasă până la cele petrecute în dimineața de Duminecă la marginea prăpastiei, toate, când voia să le întrebă, îi reamintiau fața copilului, și această stranie schimbare de imagini îl obosi atât de mult în trup și suflet, încât preste abia câteva zile abia mai putea să mînanșe și în curînd nu mai era în stare să se scoale din pat.

Vedeau cu toții, că e pe sfîrșite cu el. Acela, care ascunde o taină, își schimbă toată firea astfel, că devine și el însuși o taină pentru alții. Chiar din ziua, când ei veniseră aici, posomorfa lui tăcere, frumșea ei și necunoscuta viață de mai nainte îi deduseră întregului ținut multă materie de vorbă; acum, după-ce femeia dispăruse deodată, tensiunea spiritelor crescîu așa de mult, încât oamenii mai bucuroși credeau ceea-ce nu era de creștit.

Nu putea nimeni să dea vre-o explicațiune, deoarece-ce dintre toți cei-ce erau cu locuința pe termure ori pe coaste s'au trecuseră prin partea locului nici unul nu privise atunci Duminecă dimineața spre culmea stîncii, de pe care se aruncase ea la lumina soarelui în mare. Nici valurile nu scosseră trupul ei la mal, ca să fi mîrturisit el despre cele petrecute. De aceea încă precînd el se afla în viață, oamenii povestiau cele mai minunate întîmplări despre dînsul. Era slut de tot, așa cum zăcea cu fața lui lungă și supț, cu barba lui roșie și cu pîrl încălțit. Ochii lui mari eșiau la iveală ca dintr'un loc încungiurat de fel de fel de mărăcini.

Fîindcă nu putea nici să moară, nici să trăească, se șicea, că Dumneșeu și Ucigă-l toaca se luptă pentru el. Unii vîduseră, cum necuratul, încungiurat de flăcări, venise la fereastra

casei, în care zăcea, ca să-l cheme. Alții îl vîduseră dînd în chip de cățel negru tîrcoale împregiurul casei și dîndu-se mereu, ca un cocoș, preste cap, când se întempla ca cineva să-l zărească. Unii dintre oameni șiceau, că au vîdut curtea întreagă cuprinsă de flăcări; alții aușiseră, cum o ceată de ființe eșise lătrînd, urlînd și scrișnind din mare, înaintase încetul cu încetul spre casă, intrase pe ușile încuiate, trecuse turbat prin toate odăile și apoi tot lătrînd, urlînd și scrișnind se întoarse ear' la mare, ca să dispară în ea. Oamenii dela casa bolnavului, bărbați și femei, fugiseră în primele zile, și mai ales ei scoteau vorbele de felul acesta. Nu mai îndrăznia nimeni să se apropie de casă. Bêtrîna, care îl îngrijia, era și ea cuprinsă de frică și de spaimă; ea aprînsese paie sub patul lui, ca să alunge pe necuratul; deși era însă p'aci-p'aci să arță, bolnavul tot n'a fost mîntuit. Suferia grozav. În cele din urmă bêtrînei îi trecu prin minte gîndul, că el va fi așteptînd pe cineva, și îl întrebă, dacă nu dorește cumva să-l aducă pe păstorul. El dete din cap. Nu este altceineva poate, pe care ar dori să-l vadă? — El nu răspunde.

Diua următoare, aflîndu-se încă tot în starea, în care fusese, el rosti lămurit cuvîntul „Agnes.“ Fără îndoeală, că acesta nu era un răspuns

la întrebarea de ieri; bêtrîna îl luă însă drept răspuns. Mulțumită dar', ea se duse la soțul ei, îi spuse să pună caii la căruță și să se ducă după „Agnes“, fiica păstorului.

Se înțelege, la casa preotului erau cu toții de părere, că bêtrîna n'a înțeles bine și că bolnavul l'a dorit pe păstorul; bêtrînul însă le spuse hotărît, că de Agnes e vorba.

Copila, aușindu-le aceste, era cuprinsă de spaimă, căci aflase și ea despre necuratul și despre duhurile ce veniseră din mare; dar' ea aușise totodată, că bolnavul așteaptă pe cineva, ca să poată muri, și afla, că este un lucru foarte firesc să o dorească pe ea, pe care nevasta lui atât de adese-ori o pofțise la dînsa. Dorința unui om ce zace pe patul de moarte trebuie împlinită, așa îi șiceau toți, și dacă se va ruga din toată inima lui Dumneșeu, nu are să i-se întîmple nimic. Și ea le creșu aceste și se lăsa s'o îmbrace.

Era o seară senină și rîcoroasă, cu nise umbre lungi, care rămăneau mereu la o parte; țîngălaele rîsunau în pădure, — era oare-cum fioros; — ea însă își ținea mînușitele în manșon și se ruga lui Dumneșeu. Nu vedea pe necuratul, nici duhurile eșind din marea, prelîngă care trecea, vedea însă stelele și lumina sus, drept înaintea ei pe înălțime.

dreapta (Calvinii ortodoksi și ultramontani) ajunseră să dispună de voturi egale (43 de voturi de o parte și 43 de alta). În această situație rezolvarea celor mai importante chestiuni atârna de la împărțirea. Anul trecut, în Aprilie, ministerul a prezentat un proiect de revizuire, dar acest proiect nu conținea decât reforma electorală, lăsându-se celelalte chestiuni pentru noua cameră. Dreapta a cerut să se treacă în proiect și cererile ei în privința scoalelor și acestea să se fie mai întâi discutate. Toate încercările de conciliere n-au izbutit și la 9 Aprilie propunerile guvernului au căzut. În ziua următoare cabinetul Heemskerk și-a dat demisia, dar a rămas în funcție din cauză, că stănga earăși se desbinase în două părți. Heemskerk a voit acum să facă revizuirea astfel, încât să prezente o lege în privința cercurilor electorale, prin care să sporească numărul deputaților cu 9. Oficioasele completare această declarație a primului ministru comunicând, că după primirea acestei legi va urma dizolvarea camerei, ceea-ce s'a și întâmplat la 12 Maiu. S'au făcut alegeri nouă în Iunie și liberalii au obținut o majoritate de 6 deputați, și așa acum se poate spera, că revizuirea nu va mai pute fi împedată.

Situațiunea politică în Anglia.

„Journal des Débats“ publică următorul articol cu privire la starea lucrurilor în Anglia:

„Rezultatul alegerilor în Marea-Britanie nu mai este de loc îndoiș, și dl Gladstone are să părăsească puterea. El încercase o întreprindere îndrăznească, despre al cărui rezultat nu puteam să nu ne aflăm în îndoială. Era singur, singur în contra coalițiunii claselor celor mai tari, celor mai bogate și mai puternice; în contra influenței aristocrației ereditare și a bisericii, în contra vechilor inimizții de rasă. El a căzut; acesta este un fapt împlinit. Dar marea chestiune pusă de dînsul rămâne cu totul întreagă și după căderea lui. Pe cât timp ea n'a fost decât arma unei facțiuni, putea să fie indefinit amânată. Dar, decând a fost pusă în prima linie chiar de guvern, va rămâne aceeași până-ce nu va primi o soluțiune. Moștenitorii naturali ai situațiunii sunt lordul Salisbury și lordul Randolph Churchill, adică partida Tory. Ei vor avea o majoritate de 100 voturi. Ar fi contrară ori-cărei regule parlamentare încercarea de a se forma un minister de tranziție sau de tranziție cu liberalii, cari l-au părăsit sub conducerea lordului Hartington și a d-lor Goschen și Chamberlain. Unionistii, după-cum ei singuri s'au numit, nu sînt decât vre-o șesecede, și devin și mai puțin numeroși de cum au fost la votul din urmă. Conservatorii puri au devenit îndestul de tari, pentru a nu mai avea nevoie de acești transfugi, și nici nu se vor mai gândi la dînsii. Dealtminte, este mai bine ca situațiunea să fie limpede și ca proba să fie făcută; și se va vedea cum lordul Salisbury are să aplice programa sa de douăzeci de ani de regim penitenciar, în urma că-rora crede că Irlanda va fi învățat să-i fie frică, ceea-ce este începutul înțelepciunii.

„Dacă este vorba să spunem adevărul, apoi nu credem că are s'o aplice, căci aceasta ar fi a da semnalul unui rebel civil, în care Anglia

Sus în curte era o tăcere fioroasă; bătrâna însă eși la ea, o duse în casă, îi luă mantela și o lăsă să se încălzească la vatră, spunându-i să nu-i fie frică, ci să se apropie numai de el și să dîcă „Tatăl nostru“.

După-ce se încălzi, bătrâna o luă de mână și o duse în odaia bolnavului. El zăcea cu barba lui cea lungă, cu ochii lui strînși și privia mirat la ea; nu-i părea slut și nu se temea de el.

„Mă ierți tu pe mine?“ — șopti el.

Ea simți, că trebuie să răspundă afirmativ și de aceea îi și dîse „da!“

El zîmbi și făcu încercarea de a se ridica, rămase însă lipsit de putere.

Ea începî se dîcă „Tatăl nostru“, el însă îi făcu un semn negativ și arăta la peptul ei. Atunci ea apucă mîna lui uscată și o ținu cu mînușitele ei calde pe peptul lui, spunînd mereu rugăciunea, — și el închise ochii.

Deoarece el nu dîsesse nimic, după-ce ea își termină rugăciunea, ea nu îndrăni să-i iee mînila de pe peptul lui și începî din nou rugăciunea.

După-ce ea o făcuse aceasta în trei rînduri, bătrâna intră, privind la el și grăi: „Acum poți să închei, copila mea, căci acum el este mîntuit“.

victorioasă n'ar face decât să-și zdrobească propriile sale forțe sociale. Anglia poate să dîcă și să facă ce va voi, ea nu va suprima însă pe Irlanda. „Nec tecum vivere possum, nec sine te.“ Aceasta este problema ce trebuie a rezolva, și cu toate programele făcute de opozițiune, credem că lordul Salisbury este prea inteligent și prea politic, pentru a lua măsuri extreme, când ar fi răspunzător de putere.

„Toate denegările cari s'au produs în timpul din urmă n'au putut face să nu fie, la epoca precedentelor alegeri, negocieri, dacă nu oficiale cel puțin oficioase, între conservatori și Irlandezi. Se va reveni la aceste negocieri, pentru-că este trebuință; pentru-că chestiunea irlandeză nu poate să stea în aer, totdeauna suspendată deasupra capului Angliei. Proiectul dlui Gladstone era foarte radical; aceasta se poate. El conținea nu numai înființarea unui parlament separat, dar și răscumpărarea pămînturilor cu o sumă de mai multe miliarde ce trebuia plătită mai dinainte de tezaurul englez. Tezaurul însă este foarte simțitor în privința acestui punct, și s'a găsit că speculațiunea este prea nesigură.

„Cu toate acestea va trebui să se găsească altceva. Nu ne însărcinăm să spunem ce, dar' trebuie absolut ceva. Ar fi o mare iluziune de a crede, că nimic nu s'a schimbat, și că dl Gladstone odată ce va fi răsturnat, totul are să intre în ordinea obișnuită. Nu este numai vorba, cum a dîs-o marele bătrîn, de a ști cum are să fie Irlanda guvernată, dar' cum are să fie guvernată însăși Anglia; căci Irlanda este paralisia Angliei, și în noul parlament ca și în cel vechiu, ea se va pune înainte ca o pedecă. În ședința, în care coalițiunea a respins propunerile guvernului, un Irlandez a dîs: „Lăsați-mă să vă reamintesc cuvintele lui Douglass“. Vocea lui a fost înăbușită de strigătele de triumf ale majorității. Cunoaștem aceste cuvinte. Douglass era, în America, un fiu al rasei proscrise, al rasei negre și unul din apostolii emancipării; el este care dîse într-una din zile: „Lanțul, care este la piciorul sclavului, atîrnă de gîtul stăpînului“.

Cîteva cuvinte despre chestiunea naționalităților.

De Ludovic Mocsáry.

(Urmare.)

Că o astfel de alianță ne este nouă destinată, dovedește în mod neîndoios istoria. Abia s'a stabilit regimul Arpaților — după-cum este datina de a se dîce, deși fără drept, căci domnitorul și dinastia pe acele timpuri n'au fost factori hotărîtori, ci națiunea și-a croit singură soarta sa — și numai decît după consolidarea statului ungar și după-ce acesta a slăbit legăturile, care țineau la olaltă imperul oriental, provinciile învecinate au început a gravita către Ungaria și parte ca țeri aliate, parte ca provincii cucerite ba chiar și ca părți integrante, cu un cuvînt în toate formele de drept public au format cu noi în decurs de mai mulți secolii un sistem de stat. Acest sistem de stat l'a nimicit mai tîrziu cucerirea Musulmanilor, care au cuprins acele țeri și chiar și părți din țeara noastră. În măsura, în care domnia turcească se retrage, rapoartele cele vechi es ear' la iveală și sigur s'ar afirma eară cu toată puterea, dacă pe urmele vechiului cuceritor maghiar n'ar fi călcat altul, anume puterea rusească. Pe aceasta este datoare să o respingă întreagă Europa, dar' în prima linie aceia, pe care nemijlocit îi amenință cu înghițirea; devisa a fost față cu Turcii creștinătatea, față cu Rușii este libertatea.

Eată situațiunea în întregul ei! Se înțelege, că interesele comune și situațiunea, care ne impune amicia și alianța, nu ne asigură pentru vecie pacea și fericirea concordiei neconturbate cu vecinii nostri, dar' postulatul situațiunii în cele din urmă se afirmă în toată puterea și în frecări și ciocniri. În mod fatal se afirmă puterea situațiunii, care dîce, că ce a pus Dumnezeu la olaltă, oamenii să nu desfacă!

Conștiința națională trezită în timpul nostru, este natural, că trebuie să aprofundeze raportul, care există între noi și vecinii nostri în interesul apărării comune. Ori-care ar fi în prezent starea lucrului, noi nu putem fi străini unui față cu alții, ca locuitorii altor state, între care nu există legături analoge. Frații, și cînd se ceartă, stau mai aproape unul de altul ca cunoscuții și chiar amicii, care trăiesc în relațiuni bune. O parte însemnată din locuitorii țerii noastre se interesează cu mare intensitate de tot ce se întîmplă în România, altă parte însemnată tot așa de cele ce se întîmplă în Sîrbia; dacă România ori Sîrbia sînt în suferință, devenim și noi în neliniște, pentru-că în mod instinctiv simțim, că aliații nostri naturali sufer. Dar' concetățenii nostri români ori sîrbi nu

numai că se neliniștesc, ci simt chiar durere, căci nu numai aliatul, ci fratele lor suferă și durerea fratelui este durere familiară. Și viceversa cetățenii României și Sîrbiei vîd în pericol, care vine peste Ungaria nu numai pericolul unui stat, care lor le este un razim respectabil, ci pericolul unui stat, de a cărui soartă bună ori rez. se împărtășesc mulți frați și conaționali de ai lor.

Am avut ocaziune să facem xperiența, cu cât interes, cu cîtă neliniște urmăreau decursul ultimului războiu sîrbo-bulgar bărbați de cei mai respectabili de naționalitate sîrbească, bărbați, care sînt stimati și de Maghiari. Se părea, că Ungaria poartă războiu cu cineva. Ne aducem aminte de declarațiunea deputatului croat (de naționalitate sîrbească) George Gyurkovics. Acesta în vorbirea sa ținută cu ocaziunea desbaterilor budgetare și-a exprimat în mod direct și serbătorec mulțumita sa față cu opiniunea publică maghiară, care a dovedit atîtă simpatie către națiunea sîrbească (adecă Sîrbia). Această vorbire a deputatului Gyurkovics a fost primită de casa deputaților cu aplauze și strigări de să trăiască! De bună voe a recunoscut fiecare, că sentimentul de solidaritate a naționalităților noastre către confrății lor din statele vecine este natural și îndreptățit. Venit-a cuiva în minte să se nedumească, pentru-că regina Natalia cu ocaziunea petrecerii sale în Ungaria s'a interesat mai mult de institutul Tökölly-an? Nu putem lua nici d-lui Cogălniceanu în nume de rău „amestecarea sa în cauzele noastre interne“.

(Va urma.)

Un răspuns.

Dl Lázár Farkas, inginer în Lesnic, după-ce dîarele maghiare i-au refuzat publicarea unei scrisori, ce avea să fie drept răspuns la un articol apărut în 23 Iunie a.c. în dîarul „Ellenzék“, se adresează către noi cu rugarea, de a-i publica acea scrisoare.

Deși nu consimțim întru toate cu cele cuprinse în scrisoarea d-nului Lázár Farkas, din considerare către unele vederi sănătoase, ce emanează dela un „Maghiar“, o reproducem în următoarele: *)

În numărul 141 al „Ellenzék“-ului dl redactor Bartha Miklos descrie printr'un prim-articol fulminant cu o ură cu totul nemotivată cele petrecute cu privilegiul unui maial arangiat de tinerimea scolară română din Bistrița, ca și-cînd acolo s'ar fi scos țeara din țîini. Din norocire însă nici dl Bartha Miklos nici alt redactor — fie el deputat dietal sau ori-ce alt patentat — nu-și poate aroga dreptul a fi efluxul opiniunii publice în ceea-ce privește expectațiunile sale și întocmai precum turbările nemotivate ale dlui Bartha Miklos se pot privi singur numai de efluxul vederilor sale individuale, astfel nici eu nu pretind, ca rîndurile aceste să fie aprobate de toți. Despre una sînt însă pe deplin convins; și anume despre aceea, că concrețînd articolii nostri ai amenduora apărării opiniunii publice adevărat maghiare, eu voi fi cel aprobat.

Și acum să vedem, ce a agitat întru atîta patrioticul spirit al dlui Bartha Miklos!

El serie adecă, că cu privilegiul maialului tinerimii scolare române din Bistrița nu s'a întrebuintat steagul României, — deoarece-ce un Român poate mai moderat nu i'a lăsat, — ci s'au îmbrăcat nise ștregari români (ce expresiune fină!) în vestminte de călușeri, încingîndu-se pe la brâu, pe la stomach și pe la călcăie cu panglicii tricolore române și astfel au jucat călușerul în prezența a șese bucăți de ofițeri din armata comună și prelîngă muzica militară, ce cânta gratuit!!

Ei, să stăm acum aici la aceste trei lucruri trădătoare de patrie!

Dl Bartha Miklos se-și aducă aminte de anul 1877, de timpul războiului ruso-turc; ce am făcut noi Maghiarii atunci?

Apoi dîu, noi nu numai că am purtat colorii turcesci, ci am mai purtat fes turcesc și ne-am botezat copii pe numele Osman, Soliman etc. etc. Și aceasta n'a fost altceva, decât efluxul urei noastre față cu Muscalul, dar' nimeni, nici frații nostri Români nu ne-au acusat pentru aceasta cu tradare de patrie. Și oare fraților nostri Români de ce le mai plac colorile României, decât tricolorul maghiar? Simplu de aceea, pentru-că locuitorii României le sînt înrudiți, și apoi — ca să fim numai sinceri — pentru-că noi Maghiarii prea puțină silință ne-am dat, spre a le face plăcut tricolorul maghiar.

*) Cererii dlui Lázár, de a-i publica scrisoarea și în limba maghiară, nu putem satisface, deoarece-ce într'un dîar românesc nu poate intra un articol scris în o altă limbă decît în cea română.

Redacțiunea.

În trecutul cel mai de aproape doi dintre cei mai mari diplomați maghiari: Francisc Deák și Iosif Eötvös au creat legea pentru naționalități. Și acum întreb: aplicat-am noi baremi un ș al acelei legi? Cu toate că eu sînt pe deplin convins, că prin aplicarea bună și prudentă a acestei legi elementului maghiar și supremației lui nu i-s'ar fi putut detrage nimic din valoare, ci din contră am fi cîștigat pentru noi pe elementele române mai moderate și prin ele pe masele române. Și dîu, noi nu ne putem lipsi de abandonatul patriotism al fraților nostri Români în fața luptei pe viață și moarte, ce avem a purta cu panslavismul, ce amenință tot mai mult patria și coroana ungara. Apoi așa cred, că nimeni nu o poate dîce, că Românul e soldat rău și timid, — aceasta ar fi o ridicolă preocupare!

În infuriatul sau prim-articol dl Bartha Miklos dîce, că el în Ungaria nu recunoaște altă națiune, decît pe cea maghiară, ceialalți sînt numai membri ai națiunii maghiare, care vorbesc românește, nemșește și slovacese. Acesta e un lucru foarte frumș, dacă el l'ar înțelege așa, că elementul maghiar imprimă astăzi statului caracterul maghiar; aceasta o admit și eu și cred, că vor admite-o și frații nostri Români; aceea însă, că n'ar fi poliglot statul ungar, care consistă din Maghiari, Români, Germani, Slovaci, Sîrbi, Rusneci, care toți își au limba lor, societatea lor, cultura lor, etc., aceea cu greu se va pute afirma. Din contră, conceadă-mi dl Bartha Miklos, dar' și naționalitățile au constituit odinioară acest stat, deoarece-ce Tuhutum desigur nu s'a luptat aici cu mori de vînt, cînd a încheiat tractatul cu Gelu la Eșculeu! veți, prea stîmate d-le Bartha! Franca încă a fost odinioară un stat poliglot, însă Bretagnia și Normandia de odinioară și mai pe urmă Elsația-Lotaringia cu mîndrie se numesc astăzi Francezi, și cu toate aceste n'au renunțat de a fi ceea-ce sînt, deoarece-ce Franca — și foarte înțelepțese — nici nu o pretinde dela ei, ci a făcut toate, spre a-i cîștiga pe seama patriei comune; ear' noi, îndeosebi prin astfel de fleacuri, precum e și numitul articol din „Ellenzék“, nu facem nimic spre înlăturarea urei, ce există între noi și Români.

Veți, stimabile d-le Bartha! Eu, și cu mine împreună mulți Maghiari, nu ne-am înstrăina de aceea, că în Transilvania s'ar introduce censul din Ungaria. Pentru-că întreb, care ar fi rezultatul acestui lucru? Acela, că frații nostri Români s'ar lăpăda de pasivitate, ar pute fi satisfăcuți cu privire la cele mai înalte drepturi politice și ar trimite de aici 25—30 deputați români și prin aceasta și-ar prezenta adevăratele și închipuitele lor gravamine la locul competent; prin aceasta noi Maghiarii încă n'am perde nimic, deoarece-ce am rămân în majoritate, — la toată întîmplarea însă am avea acel folos, că o mulțime de deputați de ai nostri ar rămân acasă, ar munci și s'ar îngriji de moșile lor, ear' nu s'ar ruina materialicesce în modernul Babilon: Budapesta. —

Dl Bartha Miklos condamnă ofițerii din armata comună, care au participat la această petrecere. Eu într'adevăr nu înțeleg, cam înceapă aceasta cu vederile „liberale“ și „ultra-democratice“ ale d-lui Bartha, căci noi înșine ne-am bucura, dacă ofițerii din armata comună ar trage la noi și ar participa la petrecerile noastre, — și apoi a lua în nume de rău, că muzica militară a cântat la acea petrecere, e de tot ridicol, deoarece-ce aceea și nouă ni-a cântat atît pentru bani, cît și gratuit și totdeauna a cântat „csárdás“-ul și marșul lui „Rákoczy“. Acum eu nu înțeleg, de ce anume să fie csárdás-ul sau Rákoczy mai bun sau mai permis, decît nevinovalul „călușer“?

Spre orientare tuturor e destul a se ști, că nepreocupata opiniă publică maghiară nu aprobă și nici nu poate aproba înfuriții articoli ai d-lui Bartha Miklos.

Lázár Farkas m. p., inginer.

Cronică.

Visita principelui și principesei noastre de coroană, despre care se vorbea, că vor face-o părechei imperiale din Rusia la Lubochenki, este după „Fremdenblatt“ o simplă invențiune. În cercurile competente nu se scie nimica să fie proiectată o astfel de vizită.

*

Baronul Leonida Popp, adjutantul Maiestății Sale și șeful cancelariei militare a sosit la 11 l. c. în Aiud, unde a petrecut vre-o trei zile la rudenile sale de acolo. În călătoria sa s'a oprit la salinile din Uioara. Dela Aiud a plecat la Năsăud, unde va petrece vre-o două săptămîni.

*

Cestiunea armatei și opozițiunea mării. Membrii opoziționali ai casei deputaților intenționează, — precum comunică „Pesti Napló”, — cu ocaziunea dării lor de seamă a vorbi alegătorilor lor despre afacerea Janski și despre cestiunea armatei. Dealtmătre, afacerea cea dintâi a produs o rea dispoziție și în cercurile guvernamentale și d-lui Tisza nu-i convine a fi socotit drept un aderent al partidului militar din Viena; dar el tace oficial, și astfel justifică acele vederi răspândite despre sine, pe care el bucură să le arde în combatere.

Ministrul de culte și instrucțiune publică Trefort întreprinde o călătorie mai lungă preste München și Paris în Anglia. În timpul absenței sale agendei resortului său le va purta secretarul de stat Albert Berzevitz.

În interesul industriei ardelenesci. Se scrie din Cluj, că comitetul economic al „kulturgylet”-ului a hotărât înființarea unei hale de mărfuri ardelenesci la Cluj.

Dela universitatea din Viena. În locul profesorului Dr. Miklosich, bine cunoscut și Românilor, care acum a trecut în presuine, s-a numit la catedra pentru filologia slavă Dr. Iagie, fost profesor la universitatea din Petersburg.

Pompierii voluntari de aici vor ține de seară la oarele 8¹/₂ primul exercițiu mare la turnul construit acum dela poarta Ocnei.

Studentii universitari din Budapesta și pensionarea baronului Edelsheim-Gyulai. Cetim în numărul de astăzi alui „Budapester Tagblatt”: Studentii universitari, care se mai află în capitală, au ținut astăzi o consultațiune, în care s'a hotărât, că deși s'au întâmplat nouă violări care stau în legătură cu afacerea Janski, totuși considerând, că numai un număr mic de studenți se află de prezent în capitală, acumă se nu se facă nici un fel de demonstrațiune. De oare-ce însă această cauză națională nu se poate omite numai așa; s'a hotărât, că la toamnă, când toți studenții universitari vor fi de față, se se însceneze o demonstrațiune impositantă.

La mănăstirea Govora, din județul Vâlcea (România), s'a descoperit un izvor abundent de ape saline-iodate, cu o temperatură de 24 grade.

Din România i-se telegrafează lui „Nemzet”, că fostul ambasador la Petersburg dl Crețulescu va intra în cabinet luând portofoliul externelor. Aceasta, dice telegrama, înseamnă o apropiere către Rusia.

Mușcății de câni turbați în România. Cetim în „Voința Națională”: Prin decret regal se deschide pe seama ministerului de interne un al doilea credit extraordinar de lei 6000, din cari bani la trebuință se se facă cheltuieli cu trimiterea persoanelor, cari din nenorocire s'ar întâmpla ca să fie mușcate de câni turbați, în căutarea dlui Pasteur la Paris.

Printul Roland Bonaparte, fost sublocotenent în armata republicii franceze, s'a sters la ordinul ministrului de război Boulanger din cadrele armatei franceze.

Contra arderii cadavrelor. Pontificatul roman a emis un decret, în care oprește credincioșilor bisericii catolice „1. intrarea ca membri în societăți, al căror scop este introducerea arderii cadavrelor omenești. 2. dispoziunea arderii cadavrului propriu sau a altora. Decretul dispune mai departe tuturor ordinarilor catolice, ca prin organele lor să poarte de grije, ca credincioșii să se lămurească asupra „neiertății” abuz al arderii cadavrelor omenești, introdus de francmasoni și alți oameni de caracter dubiu prin sofistiicile lor”.

Curierul științific al „Românului”.

Pământul: figura pământului; dacă pământul este rotund; concavitatea apelor oceanelor; cavitățile suprafeței apelor; atracțiunea apelor de continențe; ridicarea mării prelungă coaste și depresiunea în mijlocul lor; o demonstrațiune neașteptată; atracțiunea mării de ghețuri; descreșterea succesivă a nivelului apelor deodată cu topirea ghețurilor. — **Musica:** tonul și ritmul; diapasonul normal; metronomul.

Figura pământului este rotundă sau reprezintă un elipsoid matematic sau un elipsoid neregulat? Cestiunea aceasta după ce a fost foarte mult discutată, a rămas supusă unor contestațiuni, cari merita toată atențiunea. În Franța, Dr. Faye, întemeiându-se pe lucrările făcute de curând ale geodesicilor, susține, că figura pământului este foarte regulată, și că ea a fost întotdeauna astfel. În Germania, d-nii Günther, Listing, Bruns afirmă contrariul; d-nii Fischer, Hann, etc., contestă, că concavitatea oceanelor coincide exact cu aceea a unui elipsoid.

O pendulă oscilă e cu atât mai repede, cu cât puterea de atracțiune a pământului este mai mare. Prin urmare pe insulele, cari se află în mijlocul oceanului, pendula la nivelul mării execută în termen de mijloc 9 oscilațiuni mai mult în douăzeci și patru de ore, decât pe coastele marilor continente. Deci acolo puterea de atracțiune a pământului este mai mare, suprafața apelor spre mijlocul oceanului se apropie mai mult de centrul

pământului; și, în fine, în centrul oceanului există o cavitare.

Dr. Faye replică, că creșterea puterii de atracțiune a pământului poate prea bine să nu fie datorită apropierii suprafeței apelor de centrul pământului. Puterea de atracțiune depinde asemenea de masa atrăgătoare. Pendula este influențată în vecinătatea munților; masele de stânci exercită o atracțiune foarte simțitoare. Prin urmare, ar fi de ajuns ca, sub mare, materialele coastei pământului să aibă o densitate mai mare decât pe continente, pentru ca numărul oscilațiunilor pendulei să devină asemenea mai mare. După dl Faye, așa este și așa trebuie să fie, căci sub mare, coaja pământului se răcesce mai mult ca aiurea și materia se condensează. Apa sustrage cu putere căldura. O pendulă așezată pe apă la nivelul mării ar trebui evident să facă mai puține oscilațiuni, decât pretutindenea aiurea, căci masa atrăgătoare, care este de deasupra ei, este mai mică decât pe continent. Apa, care umple golul din bazele oceanelor, cântăresce aproape de două ori și jumătate mai puțin decât stâncile, cari constituie solul continentelor. Dacă, din contră, oscilațiunile pendulei arată o creștere în atracțiunea pământului, atunci este evident, că există sub mări o cauză permanent necunoscută până acum, care mărește atracțiunea. Această cauză este, dice, dl Faye, condensarea prin frig a materiilor coastei pământului, cari se află sub oceane. Cercetările geologilor tind a demonstra, că Europa în general se înalță. Creșterea greutateii coastei pământului sub mări ar aduce pentru a restabili echilibrul, înălțarea continentelor, și poate că ar trebui să vedem în mișcarea de basculă originea munților.

Dar să trecem acum la raționamentele geodesicilor germani. Continutul trebuie să atragă marea, să o umfle aproape de coaste, și prin urmare, să producă în mijlocul apelor o cavitare, care se și apropie nivelul de centrul globului. Acest fenomen îl vedem în toate țăile într'un păhar cu apă. Lichidul se înalță spre pereții păharului. Atracțiunea este generală. N'avem decât să aruncăm într'un vas plin cu apă două chibrituri, și vom vedea, că ele vor merge unul spre altul. Pentru-ce, pe marginele continentelor, n'ar fi o înălțare a apelor ca pretutindenea aiurea?

O creștere de o oscilațiune a pendulei corespunde cu o apropiere de centrul pământului de 120 metri. Pendula, câștigând 9 oscilațiuni în mijlocul oceanului, d-nii Fischer, Hann concludă că depresiunea suprafeței mării trebuie să fie spre adâncul ei mai mare decât o sută de metri. Un vas deci, care ar părăsi litoralul, ar coborî o pantă spre mijlocul mării de un kilometru de adâncime. Să fie oare exact? Nimeni n'ar pute încă să o afirme. Problema atracțiunii continentelor pe apele mării a fost supusă la concurs de Academia de științe din Paris, se poate deci spera, că în curând are să se rezolve și acest punct delicat.

În părțile septentrionale, în Scandinavia, în Scoția și în Groenlanda, pe coastele Americii de-Nord, se află aproape de term straturi întinse de petriș și de nisip, cari ajung până la o înălțime de 300—400 metri deasupra nivelului actual al mării.

Întrebarea, ce trebuie să punem, este următoarea: nu cumva oare pământul a oscilat astfel, încât s'a cufundat din ce în ce mai mult sub apă, înălțându-se în urmă succesiv pentru a da naștere la aceste depozite regulate? Nu se poate admite această explicațiune, pentru-că la distanțe îndestul de scurte, liniile termului sunt discordante; este cu neputință, ca pământul să se fi cufundat astfel în undalățuni, aplecându-se într-o parte spre nise regiuni atât de apropiate. Ridicăturile suprapuse din țările septentrionale au așezat mult timp curiozitatea geologilor; până acum însă, ele au rămas tot în stare de enigmă.

Toate ridicăturile de pământ ale Scandinaviei se compun din materiale de origine ghețoasă adunate de valuri. Mai mult, ele ajung deasupra mării la o înălțime cu atât mai mare, cu cât ghețurile vecine aveau mai multă însemnatate în epoca cuaternară, și cele mai înalte sunt cele mai depărtate de termul actual, formând un fel de scară gigantică deschizând spre coastă. Aceasta a făcut pe dl A. Penk să vadă într-o asemenea lucrare ciudată și inexplicabilă un efect direct al atracțiunii apelor mării de vechile ghețuri.

Nu este numai dl A. Penk, care a avut idea de a explica prin atracțiune ridicăturile de pământ din țările septentrionale. După dl de Lapparent, un geolog american, dl Warren Upham, atribuia încă dela 1882, într-o comunicare făcută Academiei de științe din Minnesota, aceleiași puternice cauze a atracțiunii apelor de ghețuri, ridicăturile de pământ, cari se ved la extremitatea meridională a lacului Agassiz.

Pretutindenea, dice dl de Lapparent, se vede acțiunea atractivă a masei de gheață septentrională, acțiune cu atât mai însemnată, cu cât ne apropiem mai mult de principalul centru de atracțiune al gheței.

Eacă deci în resumat, un fenomen general, până aci îndestul de obscur și care pare că depinde de un efect al atracțiunii. Continentele deci urcă în realitate nivelul mării. Și ca consecență, va trebui să ne modificăm ideile ne mai admittând, că nivelul mării este stabil și că el a rămas astfel în timpul diferitelor epoce geologice. Figura pământului deci se modifică neconștient atât în ceea-ce privește continentele, cât și oceanele.

Dl Saint-Saëns, dela Academia artelor-frumoase din Paris, a pus înaintea Academiei de științe o cestiune îndestul de interesantă. Musica este arta de a combina sunetele succesiv (melodia) sau simultan (armonia). Dar toate sune-

tele sunt definite și exprimate de numărul vibrațiilor lor în unitatea de timp, astfel că, în cele din urmă, musica se reduce la o relațiune între numere. Intervalele, acordurile, etc., sunt reprezentate prin raporturi numerice bine cunoscute de fizici. Fiecare notă corespunde la un număr dat.

Se poate lesne înțelege, că trebuie a se lua ca basă a acestor raporturi numerice, cari exprimă notele o valoare de sunet determinată, adică un număr de vibrațiuni mai mult sau mai puțin mare. Tot atât de evident este, că se poate ad libitum înuți ritmul, adică mișcarea buciții ce se cântă. Ne găsim deci în față a două elemente cu totul arbitrar, deoparte valoarea aleasă a sunetelor și de alta rapiditatea execuțiunii.

În secolele XV și XVI, fiecare executa după placu-i o bucată de musică. Această libertate extremă în domeniul musical conducea la abuz. Se făcuseră încercări pentru a se aduce o ordine în această stare de lucruri. În 1834, fizicii germani, întruniți la Stuttgart, adoptară ca punct de plecare, pentru la normal, 880 vibrațiuni simple pe secundă. Aceasta fu prima sfortare, dar teatrele orașelor principale din Europa conservară diapasone diferite. Marea-operă și teatrul italian din Paris, avea, mai înainte la 1859, un la de 895 vibrațiuni. Vechia orgă avea un diapason cu mult mai jos. După Sauvveur, diapasonul adoptat de curtea lui Ludovic XVI nu avea decât 810 vibrațiuni. Diapasonul s'a ridicat deci dela acea epocă cu preste un ton maior. Acest fapt a fost general în Europa, ceea-ce pare că rezultă din tendența fabricanților de instrumente de a ridica tonul pentru a mări sunetul. Se înțelese trebuința de a opri această mișcare ascensională, și apoi trebuința de a face apel la toate resursele vocii, la toată întinderea scării vocale, a arătat cât era de neapărat de a fixa un punct de plecare absolut.

La Paris, o decisiune ministerială din 16 Februarie 1859, a fixat diapasonul normal la 870 vibrațiuni simple pe secundă; el corespunde cu sunetul cordelei a treia a vioarei. Diapasonele de oțel execută 870 vibrațiuni la o temperatură de 15 grade; dacă temperatura se mai urcă, sunetul mai scade. Astăzi toate națiunile au adoptat succesiv diapasonul normal regulat de Academia de științe din Paris.

Dar ceea-ce s'a întâmplat cu tonul, s'a întâmplat și cu ritmul. Era un fel de turnul Babel; fiecare executa după gustul său, interpretând cum putea intențiunile autorului. Pentru a aduce un remediu la această stare de lucruri, Stoekel inventă la finele secolului trecut metronomul, perfecționat în urmă de Maelzel. În metronomele cele mai des întrebuițate, diviziunile merg dela 1/40 m. până la 1/208 m. pe minut. Acest instrument ar fi foarte folositor, dacă ar fi bine gradat; din nenorocire, el nu este mai nici odată astfel. În lumea musicală s'a răspândit tot felul de metronome rău construite, rău regulate, cari în loc să conducă pe muzicanți pe adevărata cale, îi rătăcesc. Remediu a devenit adesea mai rău decât răul în sine. Nu se mai execută după-cum ar trebui, și cauza este metronomul.

Autorul lui Enrie XIII insistă foarte mult asupra acestui grav neajuns: este de ajuns o mică greșală a instrumentului, pentru a falsifica ritmul. De exemplu, precând renumita arie din Faust: lasă-mă a-ți contempla fața, răspunde absolut cu vederile autorului, când timpul corespunde cu 80 al scării, devine absurdă, dacă timpul corespunde cu 72. Trebuie deci a avea metronome, ca adevărate instrumente de precizie, sau a nu mai avea de loc. Eacă pentru-ce dl Saint-Saëns cere, ca, după-ce se va fixa diapasonul, academia de științe să și urmeze opera înzestrând musica cu un metronom normal, regulat matematicesce.

Varietăți.

(O statistică a crimelor și delictelor din Europa.) Direcția generală de statistică din Roma a publicat o interesantă statistică asupra crimelor și delictelor comise în anii 1783—1883. Extragem din această lucrare următoarele cifre întrucât privește Europa. În ceea-ce privește seria „omuciderilor de tot felul”: Proportia indivizilor condamnați la 100,000 locuitori este, pentru Italia, de 8.12; pentru Franța, de 1.56; pentru Belgia, de 1.78; pentru Germania, de 1.11; pentru Regatul-Unit, de 0.60; pentru Austria de 2.45; pentru Ungaria, de 6.09; pentru Spania, de 7.83. Italia dar, împreună cu Spania și cu Ungaria, dau cel mai mare număr de omucideri în Europa. Seria „lovituri și răniri” da cel dintâi loc Austriei: 248 condamnați la 100,000 locuitori; apoi vine Belgia, 177; Italia, 162; Germania, 129. Vin apoi: Franța cu 65; Ungaria, cu 46; Regatul-Unit, numai 7.19. În categoria „atentatelor la bunele moravuri”, Italia ocupă cel mai bun loc. Țeara care da cel mai bun contingent de condamnați este Belgia, 15.11; apoi Germania, 14.03; Franța, 9.77; Austria, 9.18; Italia, 3.77; Regatul-Unit nu da decât 1.70. Cel din urmă loc este ocupat de Spania, 0.95. Ajungând la categoria furtului de ori-ce natură găsim, că Germania ocupă cel dintâi loc: 222 condamnați la 100,000 locuitori; după aceea vine imediat Italia cu cifra de 154; apoi găsim Regatul-Unit cu această observațiune, că în cifra de mijloc de 147, Scoția figurează pentru un coeficient de 222. După aceea vin: Belgia, 128; Franța, 112; Ungaria, 77; Austria, 60; Spania, 56.

(Un cadavru care călătorește). Se scrie din Marsilia diarului „L'Indépendance belge”: De câteva zile avem în Marsilia un agent polițenesc foarte dibaci, care a venit din Paris pentru un cadavru sosind din India. Istoria acestui cadavru este un adevărat romanț. Acum aproape

o lună muri la Singapore un American foarte bogat anume Georges Kent, originar din New-York, care câștigase o avere foarte mare în cultura și exportarea piperului. Neavând familia prelungă dînsul, făcu cu câteva ore mai înainte de a muri un testament, în care lăsa suma de două milioane persoanei din cei cari se aflau prelungă el, care i-ar duce corpul în Statele-Unite. Un servitor al lui Kent îmbălsămă corpul stăpânului său, îndeplinind apoi toate formalitățile, pentru a-l imbarca pe un vapor și a-l duce la New-York. La Singapore, s'a constatat de consulatul Statelor-Unite, că toate formalitățile legale pentru imbarcarea rămășițelor mortale ale lui Kent fuseseră îndeplinite. Dar' de atunci nu se mai scie unde este cadavru; nu se scie de asemenea pe ce vas a fost pus. Familia lui Kent, rudele de-părtate, pe cari le avea la New-York, informate de clauza ciudată a testamentului său, ar voi să găsească corpul și să-l înșosească pentru a nu plăti servitorului prima de două milioane. Da, dar' unde este cadavru? S'a trimis la Marsilia dl Chanu cu recomandări speciale dela ambasada Statelor-Unite. El s'a dus la directorii tuturor companiilor celor mari de navigațiune împreună cu comisarii porturilor. I-s'au dat toate informațiunile, i-s'au deschis toate coletele venite din India și în care putea să se afle cadavru. Toate coletele au fost examinate, dar' nu s'a găsit nici un cadavru! Se așteaptă alte două vapoare, care au să sosească. Se presupune, că servitorul, care înșosește corpul stăpânului său, ar fi apucat pentru a se duce la New-York pe marea linie dela Hong-Kong la San-Francisco. Cadavru lui nu va trece prin Europa, și agentul de poliție parisian va în-torace din Marsilia fără să fi descoperit nimic.

(O nebuline metodică.) Dl Jäger desvoaltă din ce în ce mai mult sistemul său de antropin, adică al pilulelor fabricate din aromele pěrului omenesc. O listă publicată de dînsul nu cuprinde mai puțin de douăzeci diferite feluri de antropin, din care extragem cele următoare: Nr. 1. provenind dela o femeie bălană de o vîrstă mijlocie, de o foarte bună digestiune, este un remediu eficace în contra indigestiunilor și când lipsese pofta de mîncare, tîmăduesce boalele stomacului, fie acute sau cronice mai cu seamă când provin din greșeli dietetice, asemenea și migrena și durerile de cap; la bărbați juni s'a arătat eficace în casuri de erosiela obrazului. Antropin Nr. 2 provine din pěrul unui alergător renumit, un june de o capacitate fizică extraordinară; acest antropin întărește facultatea de a alerga, micșorează asudarea, înlesnește resuflarea și tîmăduesce astma și toate boalele picioarelor, mai cu seamă la oameni înaintați în vîrstă; este asemenea un bun mijloc la boalele catarale și în contra reumatismului și gutei. Antropin Nr. 3 provenind dela o celebră cantatrice oacheșă tîmăduesce suferințele gîtului și laringita, însă numai la indivizi de sex bărbătesc. Acest remediu produce la începutul întrebuițării și luat în doze mici un simțiment de voioșie și de veselie, de aceea se recomandă a lua spre acest sfîrșit dela 3 până la cinci grăunțe. Antropinul Nr. 7 provine de o fecioară bălană, el comunică beuturilor un buchet plăcut și depărtează melancolia, întristarea și posomirea, de preferință la persoane de sex bărbătesc de o complexiune bălană. Antropinul Nr. 8 provenind din pěrul unui domn oacheș în vîrstă mijlocie, s'a dovedit foarte eficaciu în contra palpitățiunilor nervoase ale inimii. Antropinul Nr. 9 s'a extras din pěrul unei fete bălane de un temperament vivaciu, foarte vorbăreată și de o voce sunătoare; este foarte recomandatibil oratorilor, cîntăreților și actorilor. Nr. 13 este un antropin, care provine de o domnișoară bălană, foarte sănătoasă, care posedă toate masele și care n'a pătimit toată viața ei de dureri de dinți; el tîmăduesce durerile de dinți a bărbaților. Antropinul Nr. 16 s'a extras din pěrul unui renumit pianist ajuns în vîrstă matură; vindecă nervozitatea și indispozițiunile provenite din osteneala pricinuită prin o îndelungată cântare de clariv; afară de aceasta înmulțesce dexteritatea și perseveranța pianistilor. Antropinul Nr. 19 provine dela o fată bălană și tîmăduesce, sau cel puțin ușurează, boalele ochilor. În fine antropinul Nr. 20, provenind din pěrul unui prim tenor în vîrstă de 48 ani, foarte sănătos și de o statură ereuleană, oacheș, cu pěr negru se poate întrebuițare cu bun succes pentru îmbunătățirea și întărirea vocii, însă numai doamnele și domnișoarele vor simți acest efect salutar. Până acum domnul Jäger, cărui datorim și regimul de lăna, nu s'a închis încă într'un stabiliment pentru alienați mintali.

Serviciul telegrafic

al
„TRIBUNEI”.

Gastein, 21 Iulie n. Împăratul Wilhelm a sosit ađi aici.

Londra, 21 Iulie n. În consiliul de cabinet ținut ađi după ameađi ministrul s'a hotărît să demisioneze numai decăt.

Budapesta, 21 Iulie n. Cadavru mutilat al negustorului de fer vechiu Armin Löwenthal (cu locuința în strada „Ritter”) s'a aflat în apropierea paderice orașului. Löwenthal a fost sedus ieri decătă un individ îmbrăcat în vestminte de matroz pe locul așa numit Engelsfeld, a fost ucis și i-s'au furat toți banii. Pe ucigaș îl curentează.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Economie.

Importul și exportul României. După cea din urmă statistică (care e pentru anul 1884) a relațiilor comerciale ale României cu celelalte state, ele se resumă astfel:

Austria: imp. 129,867.296, exp. 70,391.981.
Belgia: imp. 3,801.160, exp. 2,250.666.
Bulgaria: imp. 3,748.510, exp. 5,601.788.
Egipt: imp. 59.032, exp. 70.248.
Elveția: imp. 2,306.306, exp. 934.
Englita: imp. 58,223.472, exp. 61,782.574.
Francia: imp. 23,804.081, exp. 17,416.870.
Germania: imp. 43,385.145, exp. 833.463.
Grecia: imp. 2,426.268, exp. 1,099.847.
Italia: imp. 2,726.442, exp. 3,431.768.
Olanda: imp. 67.079, exp. 4,141.769.
Rusia: imp. 10,107.380, exp. 9,126.363.
Sârbia: imp. 651.017, exp. 598.940.
Spania: imp. 9.567, exp. 244.000.
Suedia și Norvegia: imp. 6.874, exp. nul.
Statele Americi: imp. 329.418, exp. nul.
Turcia: imp. 13,468.277, exp. 7,234.331.
Valoarea totală a importului se ridică la lei 294,986.273, al exportului la lei 184,115.542, existând dar' o diferență la import de 110,870.731 lei. S'a perceput taxe vamele la import: lei 14,958.249; la export: lei 1,617.383.

Piața din Sibiu, 20 Iulie. Grâu hectolitra 47—80 chilo fl. 5.90 până fl. 6.70, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.70, până fl. 5.50, secara 66 până 72 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. — până fl. —, ovės 38 până 45 chilo fl. 1.90 până fl. 2.30, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.40 până fl. 4.80, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.40, semēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 3.— până fl. 3.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.50 până

fl. 6.50, lineea 78 până 82 chilo fl. 9.— până fl. 10.— fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, pasat de grâu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 50.— până fl. 52.—, unsorea de porc fl. 52.— până fl. 55.—, sēu brut fl. 24.— până fl. 26.—, sēu de lumini fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sēu fl. 46.— până fl. 50.—, sēpunul fl. 26.— până fl. 28.—, fēn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 2.—, cânepa fl. 30.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.—, spiritul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vițel 30 până 40 cr., carnea de porc 38 până 40 cr., carnea de berbec 24 până 26 cr., ouă 10 cu 20 până 22 cr.

Piața din Făgăraș, 16 Iulie. Grâu frumos hectolitra fl. 5.20 până fl. 6.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.60; secara fl. 3.— până fl. 3.50; cucuruzul fl. 4.20 până fl. 4.50; ovėsul fl. 2.20 până fl. 2.40; semēnță de cânepă fl. — până fl. —; semēnță de in fl. — până fl. —; fasolea fl. 3.50 până fl. 4.50; mazerea fl. 6.— până fl. 7.—; lineea fl. — până fl. —; crumpenele fl. 2.— până fl. 2.40; mēlaiul fl. 7.— până fl. 8.—; sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 28.—; unsorea de porc 50—55, slămina 60—80; cânepa fl. 24.— până 28.—. Un chilo carne de porc 36 cr.; carne de vită 28 cr.; carne de vițel 28 cr.; carne de mel — cr.; ouă 6—7 cu 10 cr., chim fl. — până fl. —; lumini turnate de sēu 50 cr până — cr.

Tērgul de rimători în Steinbruch. În 19 Iulie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr. unguresci grei, tineri — cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 44.½ cr. până 45.½ cr., marfă țerănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 44.½ cr. până 45.— cr., româneschi de Bakony, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 43.½ cr. până 44.— cr., transito de mijloc 43.½ cr.

până 44.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4 % cumpenți la gară.

Cursul pieței din Sibiu

din 21 Iulie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.52	vend.	8.58
Lire turcesci	"	11.20	"	11.80
Imperiali	"	10.20	"	10.30
Ruble rusesci	"	1.21	"	1.22

Bursa de Budapesta

din 20 Iulie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	105.60
" " hârtie " 5%	94.70
Imprumutul căilor ferate ung.	154.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	119.50
Bonuri rurale ung.	105.25
" " " cu cl. de sortare	105.—
" " " bănățene-timișene	105.—
" " " cu cl. de sortare	105.—
" " " transilvane	105.—
" " " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.50
Imprumut cu premiu ung.	122.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.80
Renta de hârtie austriacă	85.—
" " " argint austriacă	85.75
" " " aur austriacă	118.50
Losurile austr. din 1860	141.50
Acțiunile băncii austro-ungare	875.—
" " " de credit ung.	285.—
" " " " austr.	277.60
Argintul	—
Scrisori fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	101.—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.98
Mărci 100 imp. germane	61.90
Londra 10 Livres sterlingi	126.20

Bursa de Viena

din 20 Iulie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	105.65
" " hârtie " 5%	94.75
Imprumutul căilor ferate ung.	154.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	119.75
Bonuri rurale ung.	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.10
" " " bănățene-timișene	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.10
" " " transilvane	105.20
" " " croato-slavone	115.20
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	122.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.60
Rentă de hârtie austriacă	85.15
" " " argint austriacă	85.95
Rentă de aur austriacă	118.75
Losuri austr. din 1860	141.05
Acțiunile băncii austro-ungare	875.—
" " " de credit ung.	285.25
" " " " austr.	277.60
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori	10.01½
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlingi	126.20

Publicațiune.

Tērgul de țeară cel mai aproape al „St. Ilie” în comuna B-Lipova, comitatul Timișoarei, se va ține în **1 August a. c. st. n.**

Tērgul de vite însă se va începe cu 2 zile mai înainte. [307] 2—3

Lipova, în 15 Iulie 1886.

Antistia comunală.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — (Transilvania)

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei”. Țiuar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 15-a ȝi a luni în numeri câte de 2—3 coale; și va publica poesii, romanuri, povești, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli științifici, amēnunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plățibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Roman”. Țiuar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte de 2¾—3¼ coale; și va publica articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea mulțime de predici pe Dumineci, sērbători și diverse ocațiuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plățibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații primesc unele premii de valoare și-și pot procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

 Colectanții primesc gratis al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vēndare:

Biblioteca „Săteanului Român”. Cartea I., II., III., IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl.; câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincēțiu Nicōară, profesor gimnasial. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețul broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovan. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele poesii populare culese și adnotate de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Puterea amorului. Novellă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economie pentru scoalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiuluțiu. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Țndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora”. 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. Acest op cu devisa: „Tot ce putem arētă, sē arētăm pruncilor!” — este dedicat educatorilor și învățătorilor, plăpāndei generațiuni a. poporului român, a celui popor, ce s'a luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață. Edițiunea acestui manual în octav mare cuprinde 341 pagini, tipar garmond, este frumoasă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră

literatură pedagogică, nu aflăm nici un op, nici un manual întocmit după lipsele scoalelor noastre în mēsură, în care este acesta; și trebuie să constatăm cu plăcere, că autorul la redactarea acestui manual a desvoltat mult zel împreunat cu o rară diligență, intențiune sinceră însoțită de un studiu serios și îndelungat prin ce s'a făcut demn de lauda și spriginirea publicului român, mai ales a celor în prima linie interesați, cărora nu hesitam nici un moment a-l recomanda cu toată căldura.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsēud. Prețul 30 cr.

Manual de stupărit de Ioan Costinu. Cu 36 figuri explicative. Prețul cu porto francat 70 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci frumos ilustrată, pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., legat în pānză 26 cr.; 50 de exemplare broșurate 6 fl., legate 9 fl., legate în pānză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pānză 22 fl.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Sē se noteze: care edițiune se cere).

Visul prea santei vergure Maria, a Nāscētoarei de Dumneȝeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

 Tot acolo se plătesc cu prețuri urcate acțiunile dela „**Albina**” și „**Furnica**” și cu prețurile originale acțiunile dela „**Ardeleana**”, „**Mureșiana**”, „**Timișiana**” și „**Economul**”.

[296] 5